Examenul de bacalaureat național 2020
Proba E. d)
Filosofie

Varianta 5

Profilul umanist din filiera teoretică şi toate profilurile şi specializările din filiera vocaţională, cu excepţia profilului militar.

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.**

SUBIECTUL I (30 de puncte)

Scrieţi pe foaia de examen litera corespunzătoare răspunsului corect, pentru fiecare dintre situaţiile de mai jos. Este corectă o singură variantă de răspuns.

1. Sensul vieţii circumscrie o problematică specifică:
a. funcționalismului
b. naturii umane
c. epistemologiei
d. gnoseologiei

2. Binele și răul sunt valori care marchează modul oamenilor de a face aprecieri în:
a. ontologie
b. estetică
c. morală
d. pozitivism

3. O problemă de etică aplicată:
a. este controversată
b. nu are caracter moral
c. este necontroversată
d. are caracter imoral

4. Libertatea individuală este abordată în teoria:
a. cunoașterii științifice
b. timpului absolut
c. timpului relativ
d. politică

5. Sensul vieţii este un concept care vizează faptele:
a. contingente ale altor oameni
b. semnificative pentru cel în cauză
c. neimportante ale altor oameni
d. lipsite de semnificație

6. Responsabilitatea social-politică se poate exercita dacă oamenii:
a. nu sunt liberi să adopte decizii
b. sunt liberi să ia decizii
c. sunt constrânși să ia decizii
d. sunt constrânși să nu ia decizii

7. Printre problemele de etică aplicată se află:
a. conducerea autoturismului în stare de ebrietate
b. faptele ilicite explicite
c. eutanasia
d. traversarea trecerii de pietoni, la culoarea roșie a semaforului

8. Libertatea social-politică este o temă a filosofiei:
a. cunoașterii
b. existenței
c. morale
d. politice

9. Conceptul central în hedonism este:
a. cunoașterea
b. plăcerea
c. dreptatea
d. libertatea

10. Responsabilitatea social-politică poate fi asumată dacă:
a. oamenii sunt raționali
b. o persoană și-a pierdut conștiința
c. unii oameni sunt manipulați
d. nu există timp de deliberare

SUBIECTUL al II-lea (30 de puncte)

A. În coloana din stânga sunt enumerate concepte specifice filosofiei morale, iar în coloana din dreapta sunt numerotate enunţuri adevărate referitoare la acestea. Scrieţi pe foaia de examen asocierile corecte dintre fiecare literă din coloana din stânga şi cifra corespunzătoare din coloana din dreapta.

a. Etica deontologică	1. Este concepția filosofică în care plăcerea este asociată fericirii.
b. Etica hedonistă	2. Este o parte a eticii care are drept preocupare probleme morale controversate.
c. Etica eudaimonistă	3. Valorizează acțiunile făcute din datorie.
d. Etica aplicată	4. Consideră că fericirea decurge din activitatea rațională practicată într-un spirit bun.
	5. Consideră că valoarea morală a unei acțiuni este determinată de modul în care oamenii își ating interesele.

16 puncte

B. Argumentați, în aproximativ zece rânduri, în favoarea sau împotriva tezei potrivit căreia: ”*Unicul țel în care puterea se poate exercita, în mod legitim, asupra oricărui membru al societății civilizate, împotriva voinței sale, este acela de a împiedica vătămarea altora”.*(*J. St. Mill*) **8 puncte**

C. Construiți un exemplu prin care să evidențiați rolul/importanța libertății individuale, într-o societate democratică. **6 puncte**

SUBIECTUL al III-lea (30 de puncte)

A. Citiți, cu atenție, textul de mai jos:

Dar ce sunt, prin urmare? Un lucru ce cugetă. Ce este acesta? Unul ce se îndoiește, înțelege, afirmă, neagă, voiește, nu voiește, totodată imaginează și simte. (...) am o idee distinctă și clară a mea însumi ca ființă cugetătoare doar, neîntinsă, iar pe de altă parte, o idee distinctă a corpului ca lucru întins doar, necugetător.

(R. Descartes, *Meditații despre filosofia primă*)

Răspundeți următoarelor cerințe:
1. Menționați teza filosofică la care face referire textul dat. **4 puncte**
2. Evidențiați, în aproximativ o jumătate de pagină, o corelație existentă între termenii *natură umană* și *ființă cugetătoare*, utilizând termenii menționați în sens filosofic. **10 puncte**
3. Formulați un punct de vedere personal referitor la actualitatea perspectivei filosofice prezentată în textul dat. **6 puncte**

B. Știind că una dintre interogațiile filosofiei vizează modul în care o societate poate fi considerată dreaptă în condițiile existenței inegalităților între oameni:
1. Argumentați, în aproximativ cinci rânduri, în favoarea ideii/tezei filosofice prezentate în enunț. **6 puncte**
2. Ilustrați, printr-un exemplu concret, relația existentă între *distribuția bunurilor* și *merit*. **4 puncte**